

02-04

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Комунального закладу
«Харківська спеціальна школа № 5»
Харківської обласної ради

О. МІРОШНИК
«30» травня 2025 року



Освітня програма
Комунального закладу
«Харківська спеціальна школа № 5»
Харківської обласної ради
для 9-10-х класів

СХВАЛЕНО

на засіданні педагогічної ради
Комунального закладу «Харківська
спеціальна школа № 5» Харківської
обласної ради від 30.05.2025,
протокол № 7

Голова педагогічної ради
О. МІРОШНИК



Освітня програма

Комунального закладу «Харківська спеціальна школа №5»
Харківської обласної ради
для 9-10 класів

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

1. Пояснювальна записка.
2. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою.
3. Загальний обсяг навчального навантаження.
4. Опис очікуваних результатів навчання за освітніми галузями.
5. Перелік варіантів типових навчальних планів та модельних навчальних програм.
6. Форми організації освітнього процесу та методи навчання.
7. Опис інструментарію оцінювання.

1. Пояснювальна записка.

Комунальний заклад «Харківська спеціальна школа №5» Харківської обласної ради знаходиться в комунальній власності, є юридичною особою, має печатку і штамп.

Навчальний заклад розташований за адресою: м.Харків вул.Архітекторів 36-А

Засновником ліцею є Харківська обласна рада

Відповідно до Статуту головною метою спеціальної школи є забезпечення реалізації прав громадян на здобуття повної загальної середньої освіти.

Освітня програма розроблена відповідно до:

- Конституції України;
- Закону України «Про освіту» (стаття 33),
- Закону України «Про повну загальну середню освіту» (стаття 11),
- Постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти»,
 - наказу Міністерства охорони здоров'я України від 20.02.2013 № 144,
 - зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 14.03.2013 № 410/22942 «Про затвердження Державних санітарних норм та правил «Гігієнічні вимоги до улаштування, утримання і режиму спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів) для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку, та навчально-реабілітаційних центрів»
- Указ президента України про загальнонаціональну хвилину мовчання за загиблими внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України від 16.03.2022 № 143/2022.
- від 12.06.2018 № 627 «Про затвердження типової освітньої програми для 5-10 (11) класів спеціальних закладів середньої освіти для осіб з особливими освітніми потребами», від 07.12.21 №1317 «Про затвердження типової освітньої програми спеціальних закладів загальної середньої освіти II ступеня для дітей з особливими освітніми потребами»

Освітня програма окреслює підходи до планування й організації спеціальною школою єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення здобувачами освіти обов'язкових результатів навчання, визначених Державними стандартами.

У 2025/2026 навчальному році в школі функціонують 13 класів, в яких навчається **101** учня.

Заклад здійснює освітній процес українською та українською жестовою мовою за денною формою навчання в одну зміну, тривалість навчального тижня в закладі – 5 робочих днів.

Структура навчального року за семестровою системою:

- I семестр – 01.09.2025-26.12.2025

- II семестр – 12.01-29.05.2026

Упродовж навчального року для учнів проводяться канікули. Їх загальна тривалість протягом навчального року становить не менше 30 календарних днів.

Канікули впродовж навчального року:

осінні – з 27.10.2025 по 02.11.2025;

зимові – з 29.12.2025 по 11.01.2026;

весняні – з 23.03.2026 по 29.03.2026.

Заклад здійснює освітній процес українською та українською жестовою мовою за денною формою навчання в одну зміну, тривалість навчального тижня в закладі – 5 робочих днів.

Режим дня відповідає вимогам Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, створює оптимальні умови для здійснення успішної освітньої діяльності. Розклад уроків складається з урахуванням динаміки працездатності учнів протягом дня, тижня, семестру, чергування видів діяльності і раціонального розподілу навчального навантаження.

Закінчується навчальний рік проведенням державної підсумкової атестації після завершення здобувачами освіти базового рівня освіти та повного загального рівня освіти у формі ЗНО.

2.Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти: Базова середня освіта здобувається після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року, повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року. Відповідно до особливостей розвитку та стану здоров'я особи з особливими освітніми потребами здобуття ними базової середньої освіти може бути продовжена з доповненням освітньої програми корекційно-розвитковим складником.

3.Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 9-10-х класів складає:

- для 9, 10-х класів - 1120 годин/навчальний рік.

4.Опис очікуваних результатів за освітніми галузями:

Освітня програма укладена за такими галузями:

- ✓ Мови і літератури;
- ✓ Суспільствознавство;
- ✓ Мистецтво;
- ✓ Математика;

- ✓ Природознавство;
- ✓ Технології;
- ✓ Здоров'я і фізична культура.

Вимоги до обов'язкових результатів навчання визначаються з урахуванням компетентнісного підходу до навчання, в основу якого покладено ключові компетентності. Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, практичної спрямованості.

Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізації в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістовно-інформаційних, операційно - діяльнісних і організаційно-методичних, що сприяє посиленню пізнавального інтересу учнів до навчання і підвищенню рівня їхньої загальної культури, систематизації навчального матеріалу, формуванню наукового світогляду. Компетентнісний потенціал кожної освітньої галузі забезпечує формування всіх ключових компетентностей.

До ключових компетентностей належать:

- спілкування державною мовою;
- спілкування іноземними мовами;
- математична компетентність;
- компетентності у природничих науках і технологіях;
- інформаційно-цифрова компетентність;
- уміння вчитися впродовж життя;
- ініціативність і підприємливість;
- соціальна і громадянська компетентності;
- обізнаність і самовираження у сфері культури;
- екологічна грамотність і здорове життя..

Основою формування ключових компетентностей є досвід здобувачів освіти, їх потреби, які мотивують до навчання, знання та вміння, які формуються у різному освітньому середовищі (школі, родині), різноманітних соціальних ситуаціях і зумовлюють формування ставлення до них. Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності формуються відразу засобами усіх предметів.

У навчальних програмах виокремлено такі наскрізні лінії ключових компетентностей, як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність», що спрямовано на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях. Наскрізні лінії є засобом

інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, вони є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується через організацію освітнього середовища, окремі навчальні предмети, предмети за вибором, роботу в проектах, позакласну роботу, роботу гуртків.

Метою освітньої галузі «Мови і літератури» є розвиток особистості учня, формування в нього мовленнєвої і читацької культури, комунікативної та літературної компетентності, гуманістичного світогляду, національної свідомості, високої моралі, активної громадянської позиції, естетичних смаків і ціннісних орієнтацій.

Мовний компонент. До мовного компонента належать українська мова, українська жестова мова (як окремий предмет), іноземна (англійська) мова.

До літературного компонента – українська література, зарубіжна література.

Здобувач освіти виконує Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів із навчальних предметів, зазначені у Державному стандарті базової і повної загальної середньої освіти: Державні вимоги з української, української жестової мови, іноземної мови визначені за мовленнєвою, мовною, соціокультурною, діяльнісною лініями, зокрема: вміння розмовляти правильно і комунікативно доцільно, орієнтуватися в мовленнєвій ситуації, у сферах спілкування, осмислювати, планувати, висловлювати, володіти всіма видами мовленнєвої діяльності, сприймати текст, запам'ятовувати зміст, розуміти текст, переказувати (усно, письмово, докладно, стило, вибірково), самостійно створювати письмові тексти, висловлювати в них власну думку, дотримуватися орфоепічних норм, знати правила орфографії, пунктуації, визначати істотні ознаки лексикологічних понять і фразеологізмів, розрізняти словозміну і словотвір, частини мови, члени речення, пояснювати будову словосполучень, різних видів речень, правильно писати слова відповідно до вивчених орфографічних правил, визначати смислові та синтаксичні відношення у реченні для обґрунтування вибору розділових знаків, застосовувати основні загальнонавчальні творчі вміння, користуватися основними комунікативними стратегіями. Крім того, державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів, диференційовано за 5 видами мовленнєвої діяльності: аудіювання, читання, говоріння, діалогічне мовлення, письмо.

Здобувач освіти повинен знати достатню кількість мовних одиниць для забезпечення комунікативних потреб у межах визначених сфер і тематик спілкування, знати основні правила орфографії та пунктуації, уміти складати речення, продукувати письмове повідомлення з дотриманням мовних правил,

розуміти зміст висловлювань, що стосуються освітньої, особистої сфери спілкування, невідкладних текстів пізнавального характеру, розуміти зміст невідкладних автентичних текстів різних жанрів і стилів, створювати зв'язні повідомлення, встановлювати і підтримувати спілкування із співрозмовником у межах визначеної тематики і сфери спілкування, робити нотатки, заповнювати анкету, уміти написати лист, автобіографію, твір, сприймати новий досвід, нову мову, нові способи поведінки і життєдіяльності, критично оцінювати навчальні досягнення та визначати шляхи їх удосконалення.

Літературний компонент передбачає вміння читати виразно, сприймати емоційно, осмислювати творчо художній текст, робити художній аналіз твору, знати визначення основних теоретико - літературознавчих понять, розрізняти напрями та течії, роди і жанри, визначати жанрово-родову приналежність твору, проводити пошуково-дослідницьку діяльність, користуватись літературознавчими словниками, енциклопедіями, знати характерні риси основних етапів літератури в контексті культури, виявляти зв'язки літератури з філософією, фольклором, міфологією, видами мистецтва, аналізувати та інтерпретувати твір у культурологічному контексті, вміти зіставляти образи, теми, сюжети, що належить до різних національних літератур.

Освітня галузь «Сульспільствознавство» передбачає знання і розуміння, що таке історія, як відбувається відлік часу в історії. Здобувач освіти повинен уміти і застосовувати набуті знання та вміння для того, щоб визначити тривалість і послідовність історичних подій, співвідносити рік із століттям, працювати з історичними картками, підручником, документами, зіставляти окремі події, знати основні події з історії стародавнього світу, періодизацію історії, порівнювати держави, суспільства, діяльність історичних осіб, використовувати адаптовані історичні джерела (таблиці, схеми, тексти).

Забезпечити виконання вимог історичного, сульспільствознавчого компонентів, визначених Державним стандартом.

Освітня галузь «Мистецтво» передбачає реалізацію музичної, культурологічної змістовних ліній. Здобувач освіти опановує знання про основні риси творчості відомих композиторів, характерні ознаки народної творчості, про творчу спадщину відомих представників українського та світового мистецтва, особливості розвитку мистецтва, уміє виражати ціннісне ставлення до творів мистецтва у процесі їх аналізу, інтерпретації, застосовуючи відповідну термінологію, виявляє естетичне ставлення до музичного мистецтва, класичного і сучасного мистецтва, виражає власні оцінні судження у процесі комунікації.

Освітня галузь «Математика» передбачає набуття здобувачем освіти знань про натуральне, ціле, раціональне, дійсне число та числові множини, можливість подання раціональних чисел звичайними дробами, а дійсних –нескінченими

десятковими дробами, числовий вираз, вираз із змінними одночлен, многочлен та дробові вирази, рівняння, нерівність та їх розв'язання, означення і властивості лінійних та квадратних рівнянь, координатну пряму і координатну площу, множини, комбінаторні задачі, ймовірність випадкової події, означення геометричних фігур, довжину відрізка, кола, міру кута, площу та об'єм геометричної фігури. Здобувач освіти повинен уміти порівнювати числа, округлювати їх, виконувати арифметичні дії, проводити відсоткові розрахунки, застосовувати властивості пропорції, знаходити значення числового виразу, перетворювати цілі дробові вирази, застосовувати вивчені властивості під час розв'язання задач, уміти розв'язувати лінійні і квадратні рівняння й нерівності, складати рівняння і системи рівнянь за умовою тестової задачі, будувати та аналізувати графіки функцій, розв'язувати задачі із застосуванням формул загального члена та суми перших членів прогресії, розв'язувати комбінаторні задачі, обчислювати ймовірність випадкової події в досліді рівноможливими результатами, розпізнавати і зображувати геометричні фігури на площині, виконувати основні операції над векторами, розв'язувати задачі зокрема прикладного змісту, розв'язувати трикутники.

Освітня галузь «Природознавство» містять загально природничий, біологічний, географічний, фізичний, хімічний компоненти. Здобувач освіти розуміє взаємозв'язки між об'єктами і явищами природи, загальні властивості живих систем, знає прилади і пристрої, що використовуються у процесі вивчення об'єктів і явищ природи, хімічний склад і загальний план будови і процеси життєдіяльності клітин організмів різних царств живої природи, будову, функціонування, розвиток і поведінку організмів, принципи роботи регулярних систем, життєві цикли організмів, недороганізовні системи (популяція, екосистема, біосфера), основні класифікації, характерні ознаки організмів основних таксонів, сучасну систему органічного світу і систематичне положення людини в ній; складові географічної науки, історичні етапи пізнання Землі, методи дослідження, складові географічної оболонки, географічні особливості материків, океанів, регіонів і країн світу, України, своєї місцевості, суть географічних понять: природа, населення, господарство регіональних географічних систем; історію розвитку фізичних знань, відомих учених-фізиків, фізичні характеристики стану природного середовища, основні поняття і фізичні величини; будову атома, склад органічних і неорганічних речовин, назви хімічних символів, структуру періодичної системи, ознаки та умови перебігу хімічних реакцій, зміст рівнянь хімічних реакцій, суть закону збереження маси речовини. Уміє порівнювати, розпізнавати, описувати явища природи, об'єкти, прояснювати будову і рухи землі, проводити прості досліді, уміти користуватися приладами під час проведення досліджень, дотримуватись правил безпеки під

час проведення дослідів, порівнювати будову і функції клітин різних організмів, прогнозувати наслідки господарської діяльності людини, пояснювати проблеми і перспективи використання природних ресурсів, аналізувати географію природних ресурсів і глобальних проблем, уміти застосовувати здобуті знання для пояснення фізичних явищ і процесів, хімічних реакцій, розв'язувати фізичні, біологічні, хімічні задачі, складати хімічні формули за значенням валентності та ступеня окиснення, розрізняти хімічні та фізичні явища, робити висновки, розв'язувати експериментальні задачі, уміти висловлювати судження про вплив різних речовин на здоров'я людини та навколишнє природне середовище, використовувати знання у різних життєвих ситуаціях.

Освітня галузь «Технології» містить інформаційно-комунікаційний, технологічний компоненти. Здобувач освіти розуміє поняття інформації, системи, повідомлення даних, інформаційних об'єктів різних видів, аналізує інформаційні процеси у живій природі, суспільстві, техніці, знає склад і характеристики комп'ютера, склад і функції програмного забезпечення, структуру і складові комп'ютерних мереж, правила створення електронних документів, проводить дослідно-пошукову діяльність у процесі проектування, розуміє і виконує елементи художнього конструювання за графічним зображенням або власним задумом, реалізовує проекти, оцінює результати продуктивної творчої діяльності за визначеними критеріями, використовує на практиці елементи художньої та технічної творчості у традиційних видах трудової діяльності.

Освітня галузь «Здоров'я і фізична культура» сприяє формуванню в здобувачів освіти здоров'язбережувальних компетентностей. Здобувач освіти розуміє сутність здоров'я, вплив природних і соціальних факторів, фізичної активності на здоров'я, вплив факторів ризику на рівень безпеки, вікові індивідуальні зміни в організмі, здоров'я як єдине ціле, виконує стройові та організуючі справи, різновиди ходьби, бігу, стрибки, загальнорозвивальні вправи, вправи на швидкість, спритність, витривалість, гнучкість, сили, уміє виконувати технічні елементи з обраного виду спорту, спеціальні та підготовчі фізичні вправи, знає історію розвитку та становлення Олімпійського руху, Олімпійських ігор, загальну характеристику здорового способу життя, вплив фізичних вправ і спорту на стан фізичного розвитку; усвідомлює значення занять фізичними вправами.

Реалізація мети базової середньої освіти ґрунтується на таких ціннісних орієнтирах, як:

- 1) визнання унікальності й талановитості кожної особистості, що забезпечується рівним доступом до освіти, заборонаю будь-яких форм

дискримінації або відокремлення здобувачів освіти на основі попереднього відбору;

2) формування цілісного світогляду й відчуття радості пізнання, що досягається використанням в освітньому процесі дослідницької і проектної діяльності;

3) розвиток вільної особистості через підтримку самостійності, підприємливості й ініціативності, розвиток критичного мислення та впевненості в собі;

4) формування здорового способу життя і створення умов для гармонійного фізичного та психоемоційного розвитку дитини; забезпечення добробуту й безпеки завдяки створенню атмосфери довіри, взаємоповаги і взаємодопомоги у шкільному освітньому середовищі, перетворенню закладу освіти на безпечне місце, де запобігають насильству й булінгу (цькуванню), надають потрібну допомогу;

5) утвердження людської гідності та доброчесності, зокрема академічної, через виховання чесності, відваги, наполегливості, милосердя, доброти, справедливості, поваги до прав людини;

6) плекання любові до рідного краю, української культури, дбайливе ставлення до довкілля;

7) формування активної громадянської позиції, відповідального ставлення до Української держави, історії українського народу, державної мови.

5. Перелік варіантів типових навчальних планів та модельних програм.

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру другого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає граничне допустиме тижневе навантаження учнів. Він охоплює інваріантну складову сформовану на державному рівні та варіативну складову. Варіативна складова навчального плану визначена на основі запитів учнів та їх батьків, з урахуванням особливості організації освітнього процесу та індивідуальних освітніх потреб учнів та використовується на підсилення предметів інваріантної складової, за провадження курсів за вибором, що розширюють світоглядне спрямування.

Навчальний план включає години корекційно-розвиткових занять, зміст яких зумовлений особливостями психофізичного розвитку учнів і реалізується через корекційно-розвитковий складник: «Розвиток слухо-зоро-тактильного сприймання мовлення та формування вимови», «Ритміка», «Лікувальна фізкультура»;

Мета корекційно-розвиткових занять для дітей з порушеннями слуху (глухих дітей та дітей зі зниженим слухом) – формування у здобувачів освіти способів комунікативної діяльності, всебічний розвиток особистості, створення передумов для соціальної адаптації та інтеграції дітей. Корекційно-розвиткові заняття проводять педагоги закладу за наявності спеціальної освіти. Години корекційно-розвиткових занять навчального плану не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

9-10-х класів спеціальних закладів загальної середньої освіти

**з навчанням українською мовою для дітей з порушеннями слуху
(глухих дітей) на 2025/2026 навчальний рік**

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
	9	10
<i>Інваріантна складова</i>		
Українська мова	2	2
Українська література	2	2
Українська жестова мова	2	2
Іноземна мова (англійська)	2	2
Зарубіжна література	1	1
Історія України	1	1
Всесвітня історія	1	1
Основи правознавства	1	1
Математика	-	
Алгебра	2	2
Геометрія	2	2
Природознавство	-	
Біологія	2	2
Географія	2	1
Фізика	2	2
Хімія	2	2

Образотворче мистецтво	-	
Мистецтво	1	1
Трудове навчання	2	2
Інформатика	1	2
Основи здоров'я	1	1
Фізична культура	2	2
Разом:	31	31
Розвиток слухо–зоро–тактильного сприймання мовлення та формування вимови	3	3
Лікувальна фізкультура	1	1
Ритміка	1	1
Варіативна складова:	1	1
Індивідуальні заняття: математика (алгебра і геометрія)	1	
Індивідуальні заняття: українська жестова мова		1
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня(без корекційно-розвиткових занять)	32	32

З метою поглиблення пізнавального інтересу учнів запроваджено у 9-му класі індивідуальні заняття з алгебри та геометрії (1-й годині на тиждень), із записом на окремих сторінках класного журналу без оцінювання навчальних досягнень учнів.

10-ий клас – індивідуальні заняття (українська жестова мова) – 1 година;

Години навчальних предметів інваріантної та варіативної складових робочого навчального плану, що позначені дробовим числом (0,5; 1,5), викладатимуться упродовж навчального року: ціла частина - щотижнево, дробова (0,5 години) – по 1 годині через тиждень.

Усі предмети навчального плану мають корекційну спрямованість та зорієнтовані на реабілітацію та адаптацію нечуючих дітей у чуюче середовище.

Предмети інваріантної та варіативної складової робочого навчального плану викладаються згідно з навчальними програмами для загальноосвітніх закладів освіти, затверджених Міністерством освіти і науки України. Складено перелік навчальних програм для використання у 2025/2026 навчальному році

(таблиці до освітніх програм закладу освіти: інваріантна складова та корекційно-розвиткова складова, таблиця до навчального плану – варіативна складова)

Перелік навчальних програм

Перелік комплектів програм для здобувачів освіти для дітей з особливими освітніми потребами

№	Клас	Назва програми	Ким затверджено
1	9-10	Комплект навчальних програм дітей з порушенням слуху (глухі) за ред. Жук В.В., Колупасової А.А.	МОН України, 2015

***Перелік корекційно-розвиткових програм
(комплектів програм)***

№ з/п	Назва програм (комплектів програм)
4	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Розвиток слухо-зоро-тактильного сприймання мовлення та формування вимови для глухих дітей» для 5-10 класів загальноосвітніх навчальних закладів (спеціальних та з інклюзивним навчанням), навчально-реабілітаційних центрів (Федоренко О.Ф., Васильєва В.В., Юхимович Л.Ф., Ільченко Е.С.)
5	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Лікувальна фізична культура» для 5-10 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для глухих дітей (Форостян О.І., Шеремет Б.Г., Лещій Н.П., Малій В.М.) Програма з корекційно-розвиткової роботи «Розвиток слухового сприймання та формування вимови для дітей зі зниженим слухом» для 6-10 класів загальноосвітніх навчальних закладів (спеціальних та з інклюзивним навчанням), навчально-реабілітаційних центрів (Федоренко О.Ф., Автомонова І.В., Різоль М.В., Коноваленко М.В.).

6. Форми організації освітнього процесу та методи навчання

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх освітніх потреб.

Основною формою організації освітнього процесу є урок. В освітньому процесі використовуються різні типи уроку: формування компетентностей, розвитку компетентностей, перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей, корекції основних компетентностей, комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, брифінги, квести, інтерактивні уроки, інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція (для 9-10 класів) повинна передбачати обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнем розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу. Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Освітній процес відбувається в дистанційному форматі із використанням сучасних освітніх інструментів: поєднання онлайн-занять через платформи Zoom, Gooql Meet; заздалегідь записаних відео- уроків, презентацій від вчителів чи із зовнішніх освітніх ресурсів; ретельно підібраних завдань для самостійної роботи із подальшою перевіркою; використанням платформи Classroom.

За потреби у спеціальному закладі освіти може бути організовано індивідуальні форми здобуття освіти (зокрема екстернатну, сімейну (домашню), педагогічний патронаж), реалізовано індивідуальну освітню траєкторію учня.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

7. Опис інструментів оцінювання

Оцінювання результатів навчання здобувачів освіти здійснюється відповідно до Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 13 квітня 2011 р. № 329 (зареєстровано в Міністерстві юстиції України від 11 травня 2011 р. за № 566/19304), та Орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 21 серпня 2013 р. № 1222.

Відповідно до ступеня оволодіння знаннями і способами діяльності виокремлюються чотири рівні навчальних досягнень учнів: початковий, середній, достатній, високий.

Оцінювання здійснюється у процесі повсякденного вивчення результатів навчальної роботи учнів, а також за результатами перевірки навчальних досягнень учнів: усної (індивідуальне, групове, фронтальне опитування), письмової (самостійна робота, контрольна робота, тематична контрольна робота, тестування, та ін.) та Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 13.04.2011 року № 329. Критерії, що розробляються вчителями спільно з учнями для оцінювання різних видів завдань, для різних занять або навчальних тем розміщуються в навчальних кабінетах або ж оголошуються перед початком виконанням робіт.

Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів з усіх предметів розміщені на офіційному сайті закладу.

Основними видами оцінювання навчальних досягнень учнів є поточне, тематичне, семестрове, річне оцінювання та державна підсумкова атестація. Поточне оцінювання здійснюється у процесі поурочного вивчення теми. Його основними завдання є: встановлення й оцінювання рівнів розуміння і первинного засвоєння окремих елементів змісту теми, встановлення зв'язків між ними та засвоєним змістом попередніх тем, закріплення знань, умінь і навичок. Формами поточного оцінювання є індивідуальне та фронтальне опитування; робота з діаграмами, графіками, схемами; зарисовки біологічних об'єктів; робота з контурними картами; виконання учнями різних видів письмових робіт; взаємоконтроль учнів у парах і групах; самоконтроль тощо. В умовах упровадження зовнішнього незалежного оцінювання особливого значення

набуває тестова форма контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів. Інформація, отримана на підставі поточного контролю, є основною для коригування роботи вчителя на уроці.

Тематичному оцінюванню навчальних досягнень підлягають основні результати вивчення теми (розділу).

Тематичне оцінювання навчальних досягнень учнів забезпечує:

- усунення безсистемності в оцінюванні;
- підвищення об'єктивності оцінки знань, навичок і вмінь;
- індивідуальний та диференційований підхід до організації навчання;
- систематизацію й узагальнення навчального матеріалу;
- концентрацію уваги учнів до найсуттєвішого в системі знань з кожного предмета.

Тематична оцінка виставляється на підставі результатів опанування учнями матеріалу теми впродовж її вивчення з урахуванням поточних оцінок, різних видів навчальних робіт (практичних, лабораторних, контрольних робіт) та навчальної активності школярів.

Перед початком вивчення чергової теми всі учні мають бути ознайомлені з тривалістю вивчення теми (кількість занять); кількістю й тематикою обов'язкових робіт і термінами їх проведення; умовами оцінювання. У процесі вивчення значних за обсягом тем дозволяється проводити декілька проміжних тематичних оцінювань. І, навпаки, якщо на опанування матеріалу теми передбачено, наприклад, 2-3 навчальні години, вони можуть об'єднуватися для проведення тематичного оцінювання. При виставленні тематичної оцінки враховуються всі види навчальної діяльності, що підлягали оцінюванню протягом вивчення теми. При цьому проведення окремої тематичної атестації при здійсненні відповідного оцінювання не передбачається.

Оцінка за семестр виставляється за результатами тематичного оцінювання, а за рік - на основі семестрових оцінок. Учень (учениця) має право на підвищення семестрової оцінки. Семестрове оцінювання здійснюється на підставі тематичних оцінок. При цьому мають враховуватися динаміка особистих навчальних досягнень учня (учениці) з предмета протягом семестру, важливість теми, тривалість її вивчення, складність змісту тощо.

Річне оцінювання здійснюється на підставі семестрових або скоригованих семестрових оцінок. Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним від оцінок за I та II семестри. При виставленні річної оцінки мають враховуватися: динаміка особистих навчальних досягнень учня (учениці) з предмета протягом року; важливість тем, які вивчались у I та II семестрах, тривалість їх вивчення та складність змісту; рівень узагальнення й уміння застосовувати набуті протягом навчального року знання тощо. Відповідно до чинних нормативних актів і

семестрова і річна оцінки можуть підлягати коригуванню. Коригування семестрової оцінки проводиться згідно з пунктом 3.2. Інструкції з ведення класного журналу 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 03.06.2008 № 496. Коригування річної оцінки проводиться згідно з пунктами 9-10 Порядку переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 14.07 2015 № 762 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 08 травня 2019 року № 621).